

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-64>

УДК 368

РОЗВИТОК МЕХАНІЗМІВ СТРАХУВАННЯ БІЗНЕС-СТРУКТУР В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ УКРАЇНИ

DEVELOPMENT OF INSURANCE MECHANISMS OF BUSINESS STRUCTURES IN THE CONDITIONS OF THE MARITAL STATE OF UKRAINE

Покорчак Святослав Андрійович

аспірант,

Національний університет «Львівська Політехніка»

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2131-6058>

Pokorchak Sviatoslav

Lviv Polytechnic National University

У статті проводиться аналіз розвитку механізмів страхування для бізнес-структур в умовах воєнного стану в Україні. Розглядаються сучасні програми та ініціативи у сфері страхування від воєнних ризиків, запроваджені урядом України та співпраця з міжнародними партнерами. Аналізується вплив цих програм на фінансову стабільність бізнес-структур та їх відновлення в умовах воєнного конфлікту. Досліджується поточний стан та перспективи розвитку механізмів страхування в контексті воєнного стану, зокрема за допомогою створення інноваційних стратегій та співпраці з міжнародними страховими організаціями. Висвітлюються перспективи та виклики, що виникають у процесі впровадження та розвитку механізмів страхування для бізнес-структур в умовах воєнного стану, а також визначаються шляхи подальшого покращення цих механізмів.

Ключові слова: страхування, фінансові механізми, інвестиційна діяльність, бізнес-структури, фінансова стабільність.

The article is dedicated to investigating the development of insurance mechanisms for businesses in the context of the state of war in Ukraine and their impact on the financial stability and economic development of the country. The purpose of the article is to examine the development of insurance mechanisms for businesses in the conditions of the state of war in Ukraine and their impact on the financial stability and economic development of the country. The relevance of the topic is determined by the need to ensure the financial stability of enterprises and stimulate investments in the conditions of war. To achieve this goal, methods of analyzing legislative changes, statistical data on foreign direct investments, and evaluating the effectiveness of implemented programs and initiatives in the field of insurance were used. The obtained results show that the development of insurance mechanisms against war risks contributes to increasing the investment attractiveness of Ukraine for foreign and domestic investors, as it reduces the cost of insurance, which is a necessary component for attracting investments in modern realities. This can be an important factor in attracting new investments and business development in conditions of geopolitical instability. Moreover, it has been found that effective insurance mechanisms contribute to reducing risks for businesses and enhancing their competitiveness in the international market. The research also confirms the importance of cooperation with international financial organizations and partners to implement insurance programs and attract additional resources in the form of financial guarantees and support. This expands opportunities for attracting investments and contributes to raising the level of financial stability in the conditions of armed conflict. Programs such as Unity Facility and the expansion of the Export Credit Agency's powers help ensure financial stability for enterprises in complex conditions of armed conflict and contribute to their further development. The practical value of the article lies in substantiating the importance of developing insurance mechanisms in the conditions of a state of war to preserve financial stability and promote economic growth in Ukraine. The research results can be useful for government structures, insurance companies, and enterprises operating in conditions of a state of war.

Key words: insurance, financial mechanisms, investment activity, business structures, financial stability.

Постановка проблеми. Перебуваючи в умовах воєнного стану, Україна стикається з рядом складних економічних та фінансових

викликів, зокрема у сфері страхування бізнес-структур. Активні військові дії та загрози впливають на ризики та умови діяльності

різноманітних бізнес-структур, змушуючи їх переглядати свою стратегію страхування та залучення фінансових ресурсів. Недостатня розвинутість механізмів страхування в умовах війни ставить під загрозу фінансову стійкість бізнес-структур та обмежує їх можливості в умовах нестабільності. Тому актуальним є пошук ефективних стратегій та механізмів розвитку системи страхування для бізнесу в умовах воєнного стану в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Аналіз останніх досліджень показав, що дане питання потребує, як додаткового вивчення зі сторони науковців, так і додаткової роботи держави, бізнесу та відповідних інституцій. В період активної війни в науковців на перший план виступає саме частина з залучень інвестицій та її проблематики. За словами Тофан І. М. [1], за тридцять років незалежності в Україні законодавчі норми регулювання інвестиційної діяльності залишаються і надалі невирішеними. В своїй роботі вона встановила, що зниження податкового навантаження не вплинуло на обсяги іноземних інвестицій, натомість забезпечення дієвості ключовим державним інституціям, соціально-економічній інфраструктурі та позитивним макроекономічним показникам дозволить створити максимально привабливий інвестиційний клімат. Олександр Бугров, Олена Бугрова та Ігор Лук'яничук [2] відзначають, що страхування інвестиційних ризиків гальмується низкою причин, серед яких має місце нестача зручних та ефективних моделей ухвалення відповідних рішень. Ляшук Назарій [3] відзначає страхування (страхування інвестицій від воєнних ризиків) як важливий елемент ефективності індикативного планування реалізації інвестиційних проєктів.

Формування цілей статті. Основною метою цієї статті є аналіз та висвітлення розвитку механізмів страхування для бізнес-структур в умовах воєнного стану в Україні. Для досягнення мети визначено наступні завдання: аналіз сучасних програм та ініціатив у сфері страхування від воєнних ризиків, запроваджених урядом України та співпраця з міжнародними партнерами; аналіз поточного стану та перспектив розвитку механізмів страхування в контексті воєнного стану, зокрема за допомогою створення інноваційних стратегій та співпраці з міжнародними страховими організаціями; висвітлення перспектив та викликів, що виникають у процесі впровадження та розвитку механізмів страхування для бізнес-структур в умовах воєн-

ного стану та визначення шляхів подальшого покращення цих механізмів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Необхідність сталих механізмів страхування на другому році війни перейшла з початкових обговорень, до конкретних дій. Так, 14 листопада 2023 року Кабінет Міністрів створив новий механізм страхування суден від воєнних ризиків. За словами уряду, спільна робота України та пулу британських страхових компаній забезпечить значне зниження вартості страхування від воєнних ризиків для перевізників, які експортують та імпортують товари морськими шляхами України. За словами Першого віцепрем'єр-міністра – Міністра економіки Юлії Свириденко, співпраця з провідними британськими компаніями у сфері перестраховування – Marsh McLennan та андеррайтерами Lloyd's of London через запуск механізму Unity Facility дозволить здешевити вартість страхування зерна приблизно на 2,5 відсоткових пункти від вартості страхового тарифу, що у свою чергу дозволить зернотрейдерам зекономити близько 10–140 грн на одній тонні вантажу, а загалом сільськогосподарським товаровиробникам це додатково принесе до 4,0 млрд грн. Загальний обсяг покриття за цією програмою становить 50 млн доларів, а зекономлені кошти будуть спрямовані аграріям, як у вигляді збільшення ціни придбання, так і на додаткову закупівлю. Таке ухвалене українським урядом рішення дозволить гарантувати безпеку судноплавства, сприятиме стабільності морських перевезень, а також має на меті забезпечити сталий експорт української продукції через порти України [4].

Ще одним значним фундаментальним кроком можна розглядати останні законодавчі зміни в сфері страхування. Починаючи з 1 січня 2024 року, набув чинності Закон про внесення змін до Закону України "Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності" щодо страхування інвестицій в Україні від воєнних ризиків [5–7]. Як зазначається, дані зміни були розроблені з метою створення умов для масштабування інвестицій в Україні в часи військових дій та повоєнного відновлення.

Цим Законом розширюються повноваження Експортно-Кредитного Агентства України. Відтепер, Експортно-кредитне агентство матиме можливість провадити діяльність із:

– страхування та перестраховування від воєнних та/або політичних ризиків кредитів українських суб'єктів господарювання,

пов'язаних з інвестиціями у створення об'єктів та інфраструктури, необхідних для розвитку переробної промисловості та експорту товарів (робіт, послуг) українського походження;

– страхування та перестраховання прямих інвестицій в Україну від воєнних та/або політичних ризиків.

Дана законодавча ініціатива передбачає підтримку економічної діяльності в Україні, посилення промислового та оборонно-промислового секторів України, створення нових робочих місць та наповнення бюджетів всіх рівнів коштами від сплати податків, які є необхідними для посилення сил оборони України. Також, законопроектом пропонувалося внести зміни до Закону «Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності», щоб усунути недосконалість законодавства в частині обмеження можливості страхування вітчизняних інвестицій Експортно-кредитним агентством, у тому числі в умовах військових дій та повоєнного відновлення. Зокрема, уточнюється, що страхування прямих інвестицій, у тому числі страхування інвестицій в Україні від ризиків, які можуть бути спричинені збройною агресією, бойовими діями та/або тероризмом, здійснюється виключно за умови спрямування таких інвестицій на створення об'єктів та інфраструктури, необхідної для розвитку переробної промисловості та експорту товарів (робіт, послуг) українського походження. Своєю думкою стосовно цієї ініціативи поділилася також Європейська Бізнес Асоціація. Її представники зазначають, що цей законопроект допоможе:

– поставити у рівні умови українських інвесторів із зарубіжними, які мають нині можливість страхувати свої інвестиції в експортно-кредитних агенціях своїх країн або подібних міжнародних організаціях, у тому числі від воєнних ризиків;

– спростить і пришвидшить процес відбору проектів, бо MIGA і DFC, які заявили про подібні наміри, не мають представництва в Україні. А в Україні Експортно-кредитна агенція може виконувати цю роботу, працюючи як агент для них або страхувати самостійно та передавати у перестраховання ризики щодо таких інвестиційних проектів;

– надасть доступ до страхування середнім компаніям, які навряд чи зацікавлять міжнародних страховиків, натомість повністю відповідають профілю Експортно-кредитної агенції України [8].

Однією із пріоритетних цілей Уряду у 2023 році стало залучення інвестицій у

реальний сектор та економічне зростання через інвестиції. Для цього Міністерство економіки працювало у трьох ключових напрямках – доступ до фінансування інвестиційних проектів, страхування воєнно-політичних ризиків, а також механізми підтримки та державного стимулювання інвестицій. Завдяки цим зусиллям, за даними Міністерства економіки, відбулося зростання рівня прямих іноземних інвестицій. За словами Міністерства економіки України, такої динаміки не очікував ніхто – ні міжнародні експерти, ні українські. До кінця 2023 року збільшились показники експорту зернових, оскільки Україна змогла запустити альтернативний зерновий коридор. Разом з тим, врожай був на 35% вищим, аніж прогнозувалося. Згідно з прогнозами Міністерства економіки, економіка продовжить відновлюватися з прогнозованим зростанням ВВП у 2024 році на рівні 4,6%. За період січень-серпень 2023 року чистий приплив інвестицій становив 2,9 млрд доларів. Одним з прикладів інвестування є всесвітньовідомий німецький концерн Bayer, які вже інвестують 60 млн. євро в завод на Житомирщині. Також, ірландська компанія Kingspan Group оголосила, що побудує в Україні завод з виробництва будівельних матеріалів вартістю 280 млн. доларів. У оборонній промисловості є готовність десятків компаній повністю чи частково виробляти свою продукцію в Україні. В свою чергу і попри війну, українські інвестори будують і залучають у сфері агропереробки:

– компанія «Астарта-Київ» підписала кредитну угоду з Ощадбанком на 60 млн доларів на побудову заводу з поглибленої переробки сої;

– на Волині запрацював потужний борошномельний комплекс компанії «Волинь-зерно-продукт».

За словами Першого віце-прем'єр-міністр - Міністр економіки України Юлія Свириденко, для розширення доступу до фінансування для бізнесу було застосоване кредитне фінансування з частковою компенсацією відсоткової ставки за державною програмою «Доступні кредити 5-7-9%». Окрім того, Міністерство економіки передбачило інвестиційний механізм в рамках плану для Ukraine Facility. Урядом було затверджено відповідний план для подальшого надання Європейській комісії. Сам інвестиційний механізм допоможе залучити як мінімум 30 млрд. доларів у приватний, державний та муніципальний сектор. Він буде спрямований на надання гарантій міжнарод-

ним фінансовим організаціям та фінансовим інституціям з розвитку, аби посилити залучення інвестицій в Україну. Також, за словами міністерства активно ведеться робота над запуском Ukraine Development Fund для реалізації значних капіталоємких інвестиційних проектів з відбудови в Україні [9–10].

Ще одним пріоритетним напрямком є саме страхування інвестицій, Україна змогла побудувати цілу інфраструктуру страхування, яку у наступному році Уряд планує масштабувати. Це включало перші кейси страхування інвестицій від воєнних ризиків, напрацювання механізму страхування суден, роботу над Ukraine Development Fund та інші кроки. Зокрема, Міністерство економіки запустило механізм страхування суден від воєнних ризиків спільно із британськими партнерами. Загальний обсяг страхування, закладений у цей механізм становить 50 млн. доларів. Очікується, що відповідна страхова політика має додатково вплинути на збільшення експорту української продукції морем й здешевити вартість страхування перевезення зерна до 1–1,25%. Також агентство з гарантування інвестицій MIGA застрахувало перші інвестиції, йдеться про інвестиції в індустріальний парк M10 на Львівщині [9; 11].

Крім того, агентство оновило страховку для виробника упаковки та для одного із банків. Наразі MIGA працює над залученням додаткових коштів до MIGA Sure Trust Fund. Свої внески вже зробили такі провідні країни як Японія, Велика Британія та Норвегія, а американська корпорація з фінансування міжнародного розвитку (DFC) профінансує 5 проектів на \$380 мільйонів. Зокрема, у цьому році застрахували перший проект від політичних ризиків – львівський центр протезування, реконструктивної хірургії та реабілітації Superhumans Center. Понад 14 національних Експортно-кредитних агентств (ЕКА) інших держав відкрили ліміти на середньострокове страхування операцій та інвестицій в Україну та почали страхувати ризики приватних інвестицій своїх компаній із загальним лімітом, що перевищує 1 млрд. євро. В свою чергу, Європейський банк реконструкції і розвитку працює над декількасотмільйонним механізмом страхування від воєнних ризиків майна у дорозі та на складах із залучення українського страхового ринку, а наші партнери з Єврокомісії готові надати для цього відповідні гарантії. Крім того, цьогоріч Уряд розширив мандат вітчизняного Експортно-кредитного агентства. Тепер покриття від воєнних ризи-

ків можуть отримати українські компанії, які інвестують в Україну. Проте, також зазначається, що попереду ще необхідно провести пошук додаткових ресурсів для докапіталізації Експортно кредитного агентства [10].

Якщо говорити за третій напрямок роботи України – залучення інвестицій у реальний сектор, то за словами уряду, у 2014 році буде проведена активна робота з розвитку індустріальних парків та проектів із значними інвестиціями. За підсумками 2023 року у реєстрі індустріальних парків наразі перебуває 73 об'єкти. За словами міністерства, уряд працюватиме над тим, щоб кількість парків не лише зростала номінально, але й щоб на території цих парків з'явилися виробництва. Зазначається, що такі індустріальні парки забезпечать розв'язання важливих задач для інвестора: земля, підключення до мереж, промислові будівлі, вартість обладнання коштом податкових і митних стимулів. На 2014 рік за даним напрямком утверджене бюджетне фінансування на розвиток інфраструктури індустріальних парків на суму 1 млрд грн., а також передбачені ще 3 млрд. грн. на підтримку проектів зі значними інвестиціями, як і механізм часткової компенсації таких інвестицій через податки [10].

Висновки. У контексті воєнного стану в Україні важливим є розвиток механізмів страхування для бізнес-структур з метою забезпечення їх фінансової стабільності та відновлення економічної активності. Зазначені у статті ініціативи та програми, такі як запуск механізму Unity Facility та розширення повноважень Експортно-Кредитного Агентства, свідчать про активність уряду та страхових компаній у розвитку страхування від воєнних ризиків для бізнесу. Попередні кроки у впровадженні таких програм демонструють позитивний вплив на економіку країни, зокрема, зниження вартості страхування для перевізників товарів морськими шляхами та стимулювання інвестицій у реальний сектор економіки. Проте, для досягнення повного потенціалу страхування в умовах воєнного стану, необхідно продовжувати розробку та впровадження інноваційних стратегій та механізмів страхування, а також активно залучати міжнародних партнерів та фінансові організації для спільної роботи над цим питанням.

Загалом, розвиток механізмів страхування бізнес-структур в умовах воєнного стану має вирішальне значення для збереження фінансової стабільності та розвитку економіки України у цей складний період.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Тофан, І. (2023) Проблематика залучення інвестицій та їх податкового супроводу в Україні. *Український економічний часопис*, (1), 48–51. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2023-1-9>
2. Бугров, О., Бугрова, О., & Лук'янчук, І. (2023) Модель ухвалення рішення щодо страхування інвестиційного ризику проєкту в контексті поведінкових фінансів і теорії контрактів. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 2(49), 194–206. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.2.49.2023.3997>
3. Ляшук, Н. (2023) Аналіз результатів та впливу використання індикативного планування на реалізацію інвестиційних проєктів. *Публічне управління: концепції, парадигма, розвиток, удосконалення*, (6), 122–130. DOI: <https://doi.org/10.31470/2786-6246-2023-6-122-130>
4. В Україні запускають новий механізм страхування суден від воєнних ризиків. *Liga Zakon* : веб-сайт. URL: https://biz.ligazakon.net/news/223560_v-ukran-zapuskayut-noviy-mekhanizm-strakhuvannya-suden-vid-vonnikh-rizikiv (дата звернення: 01.02.2024).
5. Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності: Закон України від 20.12.2016 р. № 2154-IX : Закон України від 22.11.2023 р. № 3497-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1792-19#Text> (дата звернення: 01.02.2024).
6. Про внесення змін до Закону України «Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності» щодо страхування інвестицій в Україні від воєнних ризиків діяльності: Закон України від 22.11.2023 р. № 3497-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3497-20#Text> (дата звернення: 01.02.2024).
7. Страхування інвестицій в Україні від воєнних ризиків врегульовано законом. *PWC* : веб-сайт. URL: <https://www.pwc.com/ua/uk/publications/tax-and-legal-alert/2023/war-risks-insurance-law.html> (дата звернення: 01.02.2024).
8. З 1 січня запрацює Закон щодо страхування інвестицій в Україні від воєнних ризиків. *Дебет Кредит* : веб-сайт. URL: <https://news.dtk.ua/society/economics/87890-z-1-sicnia-zapraciuje-zakon-shhodo-strakhuvannya-investicii-v-ukrayini-vid-voennih-rizikiv> (дата звернення: 01.02.2024).
9. У 2023 році Україна напрацювала інфраструктуру страхування воєнних ризиків, – підсумки року у сфері залучення інвестицій від Юлії Свириденко. *Урядовий портал: Кабінет Міністрів України* : веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/u-2023-rotsi-ukraina-napratsiuvala-infrastrukturu-strakhuvannya-voienykh-ryzykiv-pidsumky-roku-u-sferi-zaluchennia-investytsii-vid-iulii-svirydenko> (дата звернення: 01.02.2024).
10. Уряд працює над запуском Ukraine Development Fund та іншими інструментами залучення інвестицій в країну, – Юлія Свириденко в Давосі. *Урядовий портал: Кабінет Міністрів України* : веб-сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-pratsiuie-nad-zapuskom-ukraine-development-fund-ta-inshymy-instrumentamy-zaluchennia-investytsii-v-krainu-iulii-svirydenko-v-davosi> (дата звернення: 01.02.2024).
11. Україна і MIGA створять робочу групу для швидшого залучення коштів на страхування інвестицій. *LB.ua* : веб-сайт. URL: https://lb.ua/economics/2023/11/13/584131_ukraina_i_miga_stvoryat_robochu_grupu.html (дата звернення: 01.02.2024).

REFERENCES:

1. Tofan, I. (2023) Problematyka zaluchennia investytsii ta yikh podatkovoho suprovodu v ukraini [Challenges of investment attraction and tax support in Ukraine]. *Ukrainskyi ekonomichnyi chasopys*, (1), 48–51. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8273/2023-1-9>
2. Bugrov, O., Bugrova, O., & Lukianchuk, I. (2023). Model ukhvalennia rishennia shhodo strakhuvannya investytsiinoho ryzyku proiektu v konteksti povedinkovykh finansiv i teorii kontraktiv [A decision-making model regarding project investment risk insurance in the context of behavioral finance and contract theory]. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 2(49), 194–206. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.2.49.2023.3997>
3. Liashuk N. (2023) Analiz rezultativ ta vplyvu vykorystannia indykativnoho planuvannia na realizatsiiu investytsiinykh proiektiv [Analysis of the results and impact of using indicative planning on the implementation of investment projects]. *Public Administration: Concepts, Paradigm, Development, Improvement*, (6), 122–130. DOI: <https://doi.org/10.31470/2786-6246-2023-6-122-130>
4. V Ukraini zapuskajutj novyj mekhanizm strakhuvannja suden vid voienykh ryzykiv [A new mechanism for insuring ships against war risks is being launched in Ukraine]. Available at: https://biz.ligazakon.net/news/223560_v-ukran-zapuskayut-noviy-mekhanizm-strakhuvannya-suden-vid-vonnikh-rizikiv (accessed February 01, 2024).
5. About financial mechanisms to stimulate export activity: Law of Ukraine December 20, 2016. № 2154-IX. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1792-19#Text> (accessed February 01, 2024).

6. Amendments to the Law of Ukraine "On financial mechanisms to stimulate export activity" regarding insurance of investments in Ukraine against war risks: Law of Ukraine November 11, 2023. № 3497-IX. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3497-20#Text> (accessed February 01, 2024).

7. Strakhuvannja investycij v Ukrajinі vid vojennykh ryzykiv vrehuljovano zakonom [Investment insurance against war risks in Ukraine is regulated by law]. Available at: <https://www.pwc.com/ua/uk/publications/tax-and-legal-alert/2023/war-risks-insurance-law.html> (accessed February 01, 2024).

8. Z 1 sichnja zapracujuje Zakon shhodo strakhuvannja investycij v Ukrajinі vid vojennykh ryzykiv [The Law on Insurance of Investments against War Risks in Ukraine will come into effect on January 1st.]. Available at: <https://news.dtki.ua/society/economics/87890-z-1-sicnia-zapraciuje-zakon-shhodo-straxuvannia-investicii-v-ukraini-vid-vojennix-rizikiv> (accessed February 01, 2024).

9. U 2023 roci Ukrajinа napracjuvalа infrastrukturu strakhuvannja vojennykh ryzykiv, – pidsumky roku u sferi zaluchennja investycij vid Juliji Svyrydenko [Ukraine has developed infrastructure for insuring against war risks in 2023 – results of the year in the field of investment attraction by Yulia Svyrydenko]. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/news/u-2023-rotsi-ukraina-napratsiuvala-infrastrukturu-strakhuvannia-voiennykh-ryzykiv-pidsumky-roku-u-sferi-zaluchennia-investytsii-vid-iulii-svyrydenko> (accessed February 01, 2024).

10. Urjad pracujuje nad zapuskom Ukraine Development Fund ta inshymy instrumentamy zaluchennja investycij v krajinu, – Julija Svyrydenko v Davosi [The government is working on launching the Ukraine Development Fund and other investment attraction instruments in the country, – Yulia Svyrydenko in Davos]. Available at: <https://www.kmu.gov.ua/news/uriad-pratsiuje-nad-zapuskom-ukraine-development-fund-ta-inshymy-instrumentamy-zaluchennia-investytsii-v-krainu-iulii-svyrydenko-v-davosi> (accessed February 01, 2024).

11. Ukrajinа i MIGA stvorjatj robochu ghrupu dlja shvydshogho zaluchennja koshtiv na strakhuvannja investycij [Ukraine and MIGA will create a working group to expedite the mobilization of funds for investment insurance]. Available at: https://lb.ua/economics/2023/11/13/584131_ukraina_i_miga_stvoryat_roboczu_grupu.html (accessed February 01, 2024).